

Gestaltande projektledarutbildning

De senaste femton åren använder Tanja Pérskaja, arkitekt, konstnär och projektkonsult, sina egenskapade projektkort i kvalificerade projektledarutbildningar. På ett kreativt och visuellt sätt visar kortleken på underliggande strukturer i allehanda projekt och förändringsarbeten. Norstedt Juridik utger i höst Pérskajas bok om ProjektLedarSpelet.

Text: Evy Peters

ProjektLedarSpelet, PLS, är skapat för modellering och simulering av projektsituationer där varje kort motsvarar ett diagram av ett visst projektmoment - en i tid och rum begränsad aktivitet med en på förhand preciserad målsättning. Kortleken har ett brett verksamhetsfält, eftersom dess definition passar på alla mänskliga aktiviteter som drivs i projektform. ProjektLedarSpelets 14 kort beskriver 14 skilda händelseförlopp. Eftersom varje kort kan hamna i upp- och nerläge, visualiserar kortleken vid modelleringsprocessen 28 olika händelseförlopp, detta om man bygger med ett kort. Vid användning av tre kort stöter man på en av 17 472 (28x26x24) möjliga projektsituationer. Rent matematiskt, genom att använda utökad antal kort vid modellering, går det att få fram otaliga kombinationer. Modellen förändras för varje variabel som kortleken utvisar.

Att driva diverse verksamheter helt eller delvis i projektform är en relativt ny företeelse. Ett spel som utgör en transformativ projektmodell är att föredra, det vill säga en förenklad kopia av ett projekt i miniatyr, vilken kan alstra och träna användarens projektfärdigheter.

- Med begreppet transformativ menar jag att spelmodellen inte är låst, som exempelvis en modell av ett flygplan kan vara, utan dynamisk. Den förändras allteftersom spelet fortgår. Med enbart 14 kort kan man upptäcka tusentals olika variationer på hur ett verkligt projekt kan tänkas utfalla. Utan att spendera ett enda öre av givna resursmedel finns möjlighet till 1) att testa nya hypoteser 2) att justera alternativa lösningar och 3) att prognostisera projektutfall, förklarar Tanja Pérskaja.

Jan Wisén är programdirektör vid Institutet för Företagsledning och bekräftar att frågor relevanta i projekt har fått svar via PLS med förvånansvärd precision.

- Man kan också utifrån PLS bygga modeller av framtida projekt. Detta är fantasieggande och har väckt helt nya tankar och skapat ett gott klimat i våra grupper, säger Jan Wisén.

I höst planerar Norstedts Juridik, Näringsliv, en utgivning av Tanja Pérskajas bok *Visuell Strukturering med ProjektLedarSpelet*. För Norstedts utgivare Bengt Svenwall är PLS ett bekant ämne som tidigare funnits inom pärnarna av en annan storsäljare; Effektivt Projektarbete, Wisén & Lindblom. Nu kommer alltså ProjektLedarSpelet och dess grund-er som en separat utgåva.

Pérskajas vetenskapliga grund är bland annat baserad på Gregory Batesons "behaviourism"; ingen ensam kan kontrollera ett skeende då det finns mönster i naturen som styr all mänsklig aktivitet. Bengt Svenwall menar att Tanja Pérskajas spelteorier stämmer med Batesons projekt.

- Tanja Pérskaja har utvecklat ett bildspråk, delvis sprungen ur historiska och empiriska rön, där symboler tjänar som vägledning

för människor som arbetar med projekt och organisationer. Det baserar sig på hur människor uppfattar symboler och ur detta har Tanja utvecklat en logik som underlättar en överblick i planering och beslutsfattande. Att låta bilder och dess kombinationer styra tänkandet är mig veterligen en unik metod inom projektlitteratur som inte tidigare provats, säger Bengt Svenwall.

ProjektLedarSpelet är inte ett helt matematiskt eller statistiskt modelleringsverktyg, det konstruerades inte för att behandla en bestämd datamängd. Detta till trots är verktyget matematiskt då det bygger modeller av händelseförlopp med hjälp av geometri; den symbolvärld som modelleras via talvärden i en statistisk modell formas i PLS via geometriska symboler/värden. Symbolerna synliggör, strukturerar, alternerar och kan styra projektförlopp till ett framgångsrikt resultat. Därmed blir den statistiska hasardspelsmodellen närvarande, där matematiskt approximationsförfarande kan bli aktuellt.

Pérskaja har använt sin projektkortlek för

utbildningar inom projektledarskap i öppna program som exempelvis IFLs Projektledning och Förnyelse samt i skraddarsydd företagsanpassade program hos Statskontoret, Utbildningsradion, Länsstyrelsen, Iggesund Paperboard med flera. PLS passar även utmärkt i utbildningssammanhang där de studerande

helt eller delvis saknar arbetserfarenhet, till exempel på högskolor och universitet.

En studentgrupp vid Växjö Universitet, Systemvetenskapliga programmet, årskurs 2, med projektledare Hans Walkky, har gjort en utvärdering av PLS som sitt kursarbete.

Frågeställningen var: är PLS en bra metod för att effektivisera ett projekt? Gruppens slutsats lyder: "Vid 22 av 25 tillfällen framkallade PLS givande diskussioner som ledde till att tankar lyftes fram och kreativiteten ökade. Detta hände i projektets samtliga faser. Resultatet av utvärderingen blir att PLS mycket väl uppfyller vårt kriterium som en bra metod för att effektivisera projektarbete."

Användaren av ProjektLedarSpelet skaffar sig en känsla för generell processföring som sitter i till nästa projekttillfälle, en gemensam nämnare som går att använda både privat och i arbetet. Det blir till en vana att bygga upp tänkbara modeller över vad som kan hända - en form av annorlunda riskanalys.

- Var flexibel, uppmanar Tanja Pérskaja och menar att den som använder ProjektLedarSpelet regelbundet tränar sin visualiserings- och struktureringsförmåga vad gäller projekt som en universell form av mänsklig verksamhet.

